УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА
КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ
ДРОГОБИЦЬКО-САМБІРСЬКА ЄПАРХІЯ

№2 (9)
Лютий
2014 р.Б.

ДУХОВНА КРИНИЦЯ

Хто вірує в Мене, ніколи не матиме спраги (Ін. 6:35)

ПРО ПОКАЯННЯ

Покаяння - це відновлення Хрещення. Покаяння - це завіт з Богом про оновлення життя. Покаяння - це купіль смирення. Покаяння - це повсякденне відторгнення утіх тілесних втіх. Покаяння - це очищення совісти. Покаяння - це примирення з Господом через звершення благих діл на противагу колишніх гріхів. Покаяння - це самосуджування, журба про себе, вільна від зовнішніх турбот. Покаяння - це довга надія та смерть вічною. Покаяння – це добровільне страждання усього скорботного.

Коли ми впали у рів безсоромія, то не зможемо вибратися з нього без спасительної могутньої смиренномудрості. Одна річ – скрушена смиренномудрість життя, інша – докоре совісти того, хто ще впадає у гріх свій, ще інша - блаженне і багате смиренномудря в досконалих - через дію Божу в них. Знаком повного смирення є також досконале терпіння знемати. Часто колишня згубна звичка пересліду є тих, хто плаче над гріхами. І не дивуйся з цього. Чому і як трапляється падіння - незбагненне для людини, деколи ще статься через недбальство душі, іноді -з допусту Божого, а інколи - через відвернення Боже. Хтось, утім, говорив мені, що з падінь, які стаються з допусту Божого, ми сподобляємося швидше підвестися, тому що Господь не дозволяє довго утримувати нас демонові журби. І якщо упали в чомусь, то найперше проти цього повстаньмо.

Не журися, якщо і кожний день падаєш, і не відступи від дороги Божої, але стій мужньо; і без сумніву Ангел, який охороняє тебе, нагородить твоє терпіння. Коли хвороба свіжа та гаряча, тоді її можна легко вилікувати; - застаріла ж, занедбана потребує багато праці, різання, присипання і припалювання. Така хвороба з часом стає невиліковною, але Богові - все можливо цілити (Мф. 19,26).

Перед падінням у гріх біси зображають нам Бога чоловіколюбним, а після падіння - жорстоким.

Не слухай ворога, який щепче тобі про дріб'язковість" твого падіння: „ Лише бе тобі того й того не вчинити, а це – нічого". Часто й малі дари візмовували великий гнів Суді, - і навпаки. Якщо впадеш у малий гріх, і тобі підказує твоя думка,бо чи чоловік: „ Не журися цим, це нічо", не слухайся і не вір цьому, це відгани благодать Божу, так що людина легко впадає у великий і навіть смертний гріх. Хто не може погасити одної свічки, як потушить дім або цілий ліс, коли загориться. Тому привчайся пересилати мале, якщо хочеш перемогти велике.

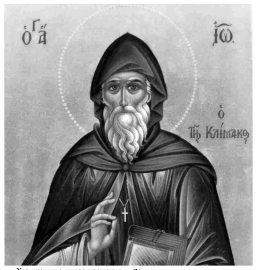

Хто правдиво шукає прощення гріхів своїх, нехай вказує втаємниченому кожний день, який не оплакав, навіть якби й вчинив того дня багато добра. Хто оплакує гріхи свої, хай не послаблює ревності в цьому, і не міркує: «У час відходу (в годину смерті) одержу сповищення про прощення». Невідоме ще не достовірне. «Дай мені полегшення, щоб я заспокоївся раніше, ніж відійду від світу цього» (Пс. 39,14). „ Господь є Дух, а де Дух Господній, там свобода" (2 Кор. 3,17), де глибоке смирення, там окови падають. А в кого нема цих двох надбань, нехай не обманює себе - він за'язаний.

Ті, що живуть у світі (і по духу світу), далеко від цього звершення. Але деякпри з них, що йдуть шляхом милостині, в годину смерті пізнають свій здобуток.

Хто плаче над собою, того вже не цікавлять плачі, докори, чи падіння ближніх. Пес, пораненний звіром, ще більше на нього лютує (через біль від рани).

Відомайнось, чи не тому совість перестала нас звинувачувати, бо придушена злом, а не тому, що стала чистою? Знаком прощення гріхів є постійне визнання себе грішником перед Богом.

Всі ми, особливо ті, що впали, повинні берегтись,щоб не ввійшло до серця нашого згубне вчення Оригена. Воно, скверне, всюди виставляю Боже чоловіколюб'я, і дуже припало до серця усім спастолюбцям. (Преподобний Іоан Ліствичник вказує на ту думку Оригена, яку відкинув та осудив II вгаий Вселенський собор в 553 році, згідно якої всі люди, навіть самі нечестиві в тому числі і диявол, перетерпівши довгі муки в геєні огненій, ніби очиститься до кінця і будуть помилувані).

На початках подвигу споводійно пригнічення своєї духовному опіці на самоті; якщо ж накаже, то - при всіх. Бо рани, будучи вивлечені, не рогтягнуться цим, а загояться.

Сповідайся, моя засуджений злочинець, покланяючись обличчям до землі, й омивай сльозами ноги духовного отця свого, немовби ноги самого Христа.

Біси звичайно намовляють нас щоб зовсім не сповідатися в гріхах своїх, або сповідатися, покладаючи вину свою на інших.

Не спокушайся духом гордині: сповідайся отцеві своєму в пригішених своїх, не криючись, бо без самозасоромлення неможливо визволитися від сорому вічного. Оголюй перед ним струп свій, як перед лікарем, і не стидайся сказати йому: „Отче, це мій струп, моя рана; вона з'явилася через власне лінивство моє. Ніхто не винен у ній: ні людина, ні дух, ні тіло, ні щось інше, - а тільки недбальство моє".

Іоан Пресвітч закликав всіх до покаяння, хоча сам не потребував її. Так він шукав спасіння тих, що приходили до нього.

Ніщо так не огорожує гріхшину, як замішання від роздратування, бо покаяння потребує великої смиренності, а роздратування є знаком великої гордині.

Сонячний промінь, проникаючи через шпину до хати, освітлює в ній усе, тож видимою стає навіть найтонша пилюка, що снує у повітрі; подібно й страх Господній: коли вийде до серця, - покаже йому всі гріхи.

Як вода змиває літери на піску, так і сльози очищують гріхи. Як літери, коли нема води, можна стерти іншими способами, так і душі, позбавлені сліз, очищуються з гріхів своїх печалію, зітханням і великим убоїванням.

Як свіжі рани скоро загоюються, так, напевне, задавнені душевні струпи нелегко вилікувати, хоча їх теж можна зцілити.

Як тому, що поховав батька свого, - гальба відразу після похорону йти на весілля; так і тим, що рвідають над гріхами своїми, не личить шукати у віці цьому спокою, чести й слави від людей.

Як мешканця громадян відрізняються від камер засуджених злочинців; так і життя тих, що плачуть над гріхами своїми, повинно бути цілком іншим, аніж життя всіляких.

Чуття душі дане нам від природи, але гріх глушить його. Свідомість або припиняє зло, або зменшує його. Свідомість породжується совістю, а совість є словом і облаченням Ангела-Хоронителя, даного нам під час Хрещення. Тому непросвічені Хрещенням не так сильно мучаться за свої зл вчинки в душі, як віруючі.

Хто бажає позбутися ярма гріхів своїх, нехай наслідує тих, що сидять над гробами поза містом, та безнастанно проливає гарячі сльози каяття. Хай не перериває безголосих рядань серця свого, доки не побачить Ісуса, що прийде й відвалить від серця його камінь зачерствіння і ум - як Лазаря - зцілить з уз гріховних, звільнивши слугам Своїм - Ангелам: Розв'яжіть його від пристрастей і пустіть, нехай іде (Ін. 11,44) до блаженної чистоти.

В науці моїй про покаяння розгорається жогонь молитви (Пс.38,4),що спалює природу гріха. Образом, прикладом, та правилом покаяння нехай будуть тобі всі свяп, і на протязі життя не будеш мати потреби ні в одній із книг; бо в тобі засяє Христос, Син Божий і Бог, у воскресінні правдивого покаяння. На п'яту сходинку зійдеш ти, що кається; покаянням п'ять почуттів очистив,і вільним зусиллям уникнув не вільних ти мук.

Амінь.

Преподобний Іоан Ліствичник